UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

# Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

**Kamperger, Franz Alois**

**Eystadii, 1705**

Articulus III. An juxta mensuram perfectionis naturalis collata fuerit Angelis gratia, & bonis gloria?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

tis. Unde licèt Angeli evidenter sciverint, loqui sibi DEUM, adhuc credere potuerunt. *Ad 2. probat: Neg: Anteced: & prior: part: subsumpt:* nam licèt signa ad placitum non sint simpliciter necessaria ad locutionem angelicam, sunt tamen illorum capaces, & fortassis per illa aliquando loquuntur Angeli inter se, vel DEUS cum Angelis. 2. *Negato iterum Anteced: Neg: Conseq: probat*: potest enim illa revelatio fieri per species vel conceptus improprios & abstractivos, tum rerum ipsarum revelatarum, tum DEI revelantis. *Ad 3.* R. 1. *Neg: Conseq*: aliud enim est labi in hæresin, aliud est non assentiri revelationi: ad illud requiritur positivus dissensus, ad istud sufficit omissio assensûs; similiter aliud est impotentia labendi in hæresin, aliud impotentia non assentiendi, neque hoc posterius sequitur ex priori: ad illud enim sufficit necessitas assentiendi quoad speciem, ist est, ut quis non possit dissentire; ad istud verò requiritur necessitas quoad exercitium, ut quis teneatur assentiri. R. 2. *Dist: idem Conf:* ergo non possunt non assentiri revelationi per assensum fidei Neg: per assensum alium præambulum, transeat: probabile enim est, per motiva credibilitatis non solùm proponi evidenter credibilitatem mysterij revelati, vel revelationis, sed etiam utriusque existentiam, maximè respectu Angelorum; unde necessariò sequitur assensus evidens, adeóque necessarius de illa existentia, nitens evidenti propositione; hic tamen assensus non est fidei, sed alius, qui hunc sequitur, nitens intrinsecè solâ authoritate DEI, non autem evidentiâ, adeóque est assensus obscurus, & per consequens non necessarius. *Ad Conf: Negato Antec:* dico, Angelis primò revelata esse mysteria supernaturalia, quæ pertinent ad DEUM, in quantum is unus est, ut, quòd sit justificator, remunerator, author gratiæ, beatitudo supernaturalis &c. Ratio sumitur, tum ex illa universali Apostoli Hebr. 11. *Accedentem ad DEUM oportet credere, quia est, & quòd credentium in se remunerator sit:* tum, quia Angeli habuerunt in via amorem DEI super omnia, tanquam finis supernaturalis, adeóque habuerunt spem ab illo vitam æternam, & auxilia gratiæ consequendi: hæc autem spes & charitas supponebat fidem, adeóque revelationem dictorum mysteriorum. 2. revelatum ijsdem fuit mysterium Trinitatis: tum, quia hoc est principalissimum inter mysteria fidei, adeóque dignissimum, in quo fides & obedientia Angelorum exerceretur: tum, quia hoc mysterium defacto revelatum est hominibus, éstque illius fides ad salutem necessaria, quidni & Angelis? tum quia verisimile est illorum mysteriorũ visionem concedi beatis, quorum fidem in via habuerunt (visio enim datur in præmium fidei; præmium autem proportionatur merito) atqui Angeli beati per visionem cognoscunt mysterium Trinitatis, ergo idem in via cognóverunt per fidem, & DEI revelationem. Unde bene Thalass: tom. 5. Biblioth: *tam Angelorum, quàm hominum sanctificatio & deificatio est sanctæ consubstantialis Trinitatis cognitio.* 3. revelata ijsdem probabiliter est Incarnatio Verbi: tum, quia probabiliter hæc fuit objectum peccati angelici, ut Q. 9. dicetur: tum, quia hoc mysterium est unum inter principalissima, revelatúmque est defacto hominibus, & videtur ab Angelis beatis in Verbo. Applica huc rationes paulò ante Pro revelatione Trinitatis factas. Neque obstat, quòd hoc mysterium apelletur, *absconditum â seculis*, quia, si hæc verba accipienda essent universaliter, prout jacent, sequeretur, neque Angelos jam beatos Incarnationem cognovisse. Intelligi ergo debent, vel de cognitione comprehensiva illius, vel de intellectu creato, sibi relicto. Quando verò Apostolus dicit, per Ecclesiam etiam Principatibus innotescere hoc mysterium, non est sermo de Incarnatione secundùm se, sed de quibusdam specialibus ejus fructibus, v. g. de conversione gentium, quæ fiebat per Apostolos &c. per quos quasi experimentaliter, & ab effectu, Angelis Incarnatio facta innotescebat. Quo etiam modo explicandi sunt quidam PP.

## Artic. III. *An juxta mensuram perfectionis naturalis collata fuerit Angelis gratia, & bonis gloria?*

R. *Esp: probabiliter fuisse sic collatam. Probatur* 1. *ex PP:* Basilius lib. de Spir: S. c. 16. *Neque cælorum virtutes*, inquit, *suâpte naturâ sanctæ sunt, sed juxta proportionem, quâ se invicem superant, habent sanctificationis mensuram.* Et Damasc: lib. 2. cap. 3. *Per Verbum omnes Angeli creati sunt, ac per Spiritus S. sanctificationem omnes perfectionis numeros acceperunt, sic tamen, ut pro sua quisque dignitate & classe, luminis, gratiæque participes sint.* Quod etiam tradit Dionys: lib: de cæles: Hierarch: cap: 6. *primam hierarchiam*, inquiens, *sicut est perfectior reliquis* (videlicet in natura) *ità primoribus DEI splendoribus majori propinquitate conjunctam esse.* Quod se à Paulo Præceptore didicisse ibidem profitetur. 2. authoritate Theologorum, quæ tanta in hoc puncto est, ut dicat Vasquez D. 228. c. 2. se neminem legisse, qui contrarium teneret. 3. quia hoc videtur fuisse magis consentaneum, tum Providentiæ divinæ, tum naturæ Angelicæ; Providentiæ quidem, quia, cùm DEUS ex una parte ordinaverit Angelos ad dona gratiæ & gloriæ, ex altera verò parte diver-

sos

sos illorum gradus, & species condiderit, alios alijs perfectiores, verisimile etiam est, illos juxta diversitatem graduum naturæ ad diversos gradus gratiæ & gloriæ ordinatos esse. *Sicut, si ædificator lapides poliat ad construendam domum, ex hoc ipso, quòd aliquos decentiùs & pulchriùs aptat, videtur eos ad honoratiorem partem domûs ordinare,* inquit Divus Thomas hic. Naturæ Angelicæ verò: quia, cùm Angelus in operando non fatigetur, neque aliud illum retrahat ab elicienda bona operatione efficacissima, quàm potest: imò, cùm operatio bona efficacior sit delectabilior & honestior, probabile est, Angelum, suppositô, quòd operari circa aliquod objectum bene velit, operari solere secundùm totam suam virtutem, & consequenter, Angelos naturæ perfectioris, perfectiùs fuisse conversos in DEUM conversione naturali, &, quia gratia accommodat se naturæ, consequenter etiam conversione supernaturali; atqui secundùm perfectionem & efficaciam conversionis in DEUM, datur major gratia & gloria, ergo verisimile est Angelis perfectioribus datam majorem gratiam & gloriam. 4. quia per se loquendo, gratia ut plurimùm accommodat se naturæ: hinc, in probabili multorum sententia, homo elevatus ad actus supernaturales intellectûs & voluntatis, similes omnino elicit quoadmodum tendendi actibus naturalibus, quos idem solet elicere, unde qui perspicacioris sunt ingenij & doctiores, clarioribusque instructi speciebus, eliciunt quoque perfectiores actus supernaturales, nisi per accidens ponatur impedimentum morale vel naturale, puta peccatum, vel perversus sensuum usus, vel nisi ex speciali privilegio aliud à DEO sanctis quibusdam concedatur. Simile est in alijs. Ac proinde pariter discurrendum de *Angelis*. 5. quia DEUS intendit decentissimum ordinem & pulchritudinem Regni sui cœlestis, ergo verisimile est, illum Angelos bonos prædestinâsse eo ordine & perfectiores in natura, essent etiam in gratia & gloria sublimiores, & juxta hanc suam ordinationem distribuisse illis tales gratias, cum quibus videbat Angelos in natura perfectiores magis merituros, quàm minùs perfectos.

*Sed contrà* I. Res ordinis inferioris non potest esse mensura superioris, ergo natura non potest esse mensura gratiæ in *Angelis*. *Conf*: Quia aliàs Lucifer fuisset primo instanti sanctior omnibus Angelis: fuit enim omnibus in natura perfectior; sequela videtur absurda: cur enim DEUS dedisset illi maximam sanctitatem, quem sciebat illam paulò post perditurum? 2. quia aliàs etiam dici poterit Angelis datam esse gratiam juxta proportionem dilectionis naturalis, quam quisque illorum elicuit erga DEUM, quod falsum est, quia sequeretur quòd se Angelus aliquomodo disposuerit ad talem gradum gratiæ & gloriæ, viribus naturæ. R. 1. *ad argument. Conc*: *totum* mensura enim & regula distributionis gratiæ & gloriæ fuit propriè voluntas divina, dividens singulis, sicut vult: natura autem Angelica fuit tantùm quædam occasio & fundamentum remotum, ob quam DEUS ex mera liberalitate gratiam distributurus, sapienter voluit illam distributionem facere juxta proportionem perfectionis naturalis. R. 2. *Dist: Antec*: res inferioris ordinis non potest esse mensura superioris, necessaria & ex natura rei, & obligativa ad collationem superioris Conc: non potest esse mensura arbitraria, & ad placitum, & ex voluntate conferentis Neg: *Et similiter Dist: Conseq*: sicut enim DEUS liberè, & ad placitum suum confert gratiam, ità pro libitu potuit naturam Angelicam assumere pro mensura gratiæ conferendæ. *Ad* 1. *Conf*: R. *admittendo sequel*: in qua nihil est absurdi, sicut non est absurdum, quòd DEUS defacto multis hominibus propter opera ipsorum bona conferat gratiam valde perfectam, quos tamen prævidet finaliter casuros, & æternum damnandos. Ratio ulterior est: quia major gratia non hoc ipso confert perseverantiam & in bono confirmationem; & DEUS, cùm dat gratiam, non dat illam juxta præscientiam futuri eventûs, sed juxta præsentem dispositionem. *Ad* 2. R. *transmittendo primam, & negando alteram sequelam*. Ratio: quia illa dilectio naturalis, si juxta ejus mensuram *Angelis* DEUS gloriam contulisset, non habuisset se per modum meriti aliquid per se ad collationem gratiæ conducentis, sed per modum puræ conditionis, occasionis, & mensuræ liberè à DEO assumptæ. R. 2. *Neg. sequel*. Disparitas est: quia, si gratia daretur intuitu dilectionis, daretur per modum retributionis pro illo actu (daretur enim propter opus liberum & laudabile) atque adeò supponeret in actu naturali aliquam rationem meriti ad præmium supernaturale, quod falsum est. Natura autem angelica, cùm sit tota à DEO, & nullo modo à libertate Angeli, non potest habere rationem meriti, & consequenter neque gratia, quæ intuitu illius datur, rationem retributionis.

II. In hominibus non servat DEUS, illam proportionem & mensuram, ergo neque servavit in *Angelis*. *Conf*: Magis appareret liberalitas DEI, si dicatur, gratiam contulisse non attentà illà proportione, sicut, cùm vocatis ad vineam dedit uni tantum, quantum alteri, ergo. 2. Si perfectio major naturalis est motivum congruum DEO ad dandam perfectiorem gratiam, ergo ex parte creaturæ datur congruitas præcedens omnem gratiam, quod sapit Pelagianismum.

nissimum. R. *Neg: Conseq:* Pro Angelis enim stat authoritas PP. & unanimis consensus TT. non pro hominibus. Imò de his oppositum constat, tum ex ipso effectu, tum ex modo loquendi Scripturæ, & Patrum: *Infirma enim mundi elegit DEUS, ut confundat fortia, & ignobilia & contemptibilia &c.* 1. Cor: 1. *Ad* 1. *Conf:* R. nimium probari illâ congruentiâ: probatur enim, omnibus Angelis debuisse dari æqualem gratiam, sicut in vinea datus est omnibus idem denarius. Liberalitas DEI satis salvatur aliunde: cùm enim natura angelica nullam habeat proportionem ad exigendam rem supernaturalem, qualis est gratia & gloria, nemo suspicari rationabiliter potest, gratiam datam fuisse Angelis ex aliquo debito vel necessitate. *Ad* 2. R. *Disting: Conseq:* datur congruitas, per modum meriti Neg: per modum conditionis, occasionis & mensuræ liberaliter & liberè à DEO assumptæ Conc: Pelagij autem error fuit, posse nos per opus merè naturale, tanquam per meritum, disponere ad aliquid supernaturale.

III. Angelo non debetur simpliciter aliquod supernaturale donum, ergo neque perfectiori Angelo perfectius donum supernaturale. *Conf:* perfectiori intellectui cum æquali lumine non confertur perfectior visio, ergo neque perfectiori naturæ angelicæ collata est perfectior gratia & gloria. 2. Plures homines evaserunt sanctiores, quàm quidam Angeli naturâ perfectiores, ergo etiam inter Angelos inferioris naturæ aliqui evaserunt sanctiores, quàm quidam superioris. 3. Lucifer fuit inter Angelos perfectissimus, & tamen fuit infelicissimus in accipiendis auxilijs congruis in secundo instanti, cùm primus omnium lapsus sit, ergo. R. 1. Angelo non debetur simpliciter ullum donum supernaturale, nullâ factâ suppositione Conc: factâ suppositione elevationis ad finem supernaturalem Neg: R. 2. *admittendo totum.* Nos enim non diximus Angelo perfectiori debitam fuisse gratiam perfectiorem, sed tantùm, quoad nos, videri magis congruum, ut juxta proportionem perfectionis naturalis liberaliter à DEO collata fuerit Angelis gratia & gloria. *Ad* 1. *Conf:* R. *Neg: Conseq:* Disparitas est 1. Quia intellectus concurrit ad visionem effectivè, ad efficiendum autem perfectiorem effectum supernaturalem, qualis est visio, nihil confert perfectior causa naturalis, ut Q. 6. art: 4. de DEO uno ostendi. Natura autem Angeli perfectior non concurrit ullo modo ad gratiam perfectiorem per modum causæ, sed est tantùm quædam conditio, & occasio liberè à DEO assumpta, ut præcipuè constat ex PP: & consensu TT. (quorum authoritate in quæstionibus facti standum est) ad gratiam perfectiorem conferendam. 2. Excessus in natura servit ad hoc, ut gratia perfectior habeat proportionem cum natura, cui datur, tanquam cum conditione; excessus autem in natura non servit ad hoc, ut visio perfectior habeat proportionem cum intellectu perfectiore, tanquam cum causa, ut suo loco dictum est; quod tamen fieri deberet, quandoquidem intellectus, respectu visionis, habet habitudinem causæ, & non puræ conditionis. Denique primum negant (saltem implicitè & virtualiter) Script: Concilia & PP: affirmant verò alterum *Ad* 2. R. *Neg: Conf:* Disparitas rursum primò ducitur ab authoritate PP: 2. in hominibus id fieri poterat propter diuturnitatem viæ, & multitudinem occurrentium tentationum: Angelorum autem via erat brevissima, & in primo instanti nondum patiebantur Angeli tentationem ad deficiendum. Addo denique, non improbabile esse, Angelos quosdam inferioris ordinis meliùs se ad gratiam recipiendam disposuisse, ac proinde copiosiorem gratiam accepisse, quàm quosdam superiores: unde conclusio intelligenda est de toto genere, & potiori. *Ad* 3. R. 1. Nos non dixisse, Angelos perfectiores accepisse gratias magis congruas & efficaces, sed perfectiores entitativè & intrinsecè, sive ratione majoris intensionis, sive specificæ perfectionis. Potest autem gratia efficax esse entitativè imperfectior, quàm alia inefficax, vel vicissim. Unde, quamvis Lucifer habuerit gratiam minùs quodammodo efficacem, quàm multi inferiores in secundo instanti, quo cecidit, adhuc tamen habuit gratiam entitativè perfectiorem. R. 2. *Dist: Conf:* ergo gratia non est collata juxta proportionem perfectionis angelicæ, gratia habitualis Neg: gratia actualis subdisting: in primo instanti Neg: in secundo Conc: vel adhuc subdisting: gratia actualis non est collata juxta proportionem perfectionis angelicæ in secundo instanti Angelis bonis, seu prædestinatis Neg: alijs Conc: Ratio disparitatis sumenda est ex 3. & 4. probat: Concluſ:

IV. Gratia dependet à libera DEI voluntate, ergo etiam quantitas gratiæ, ergo non dependet à quantitate naturalis perfectionis. *Conf:* Magis proportionatur gratiæ actus humanus & moralis, quàm natura, quæ est aliquid merè physicum, sed *gratia non est ex operibus* Rom: 11. ergo multò minùs quantitas gratiæ est ex quantitate naturalis perfectionis. 2. Homo & Angelus pariter ordinatur ad beatitudinem, sed gratia non datur hominibus juxta mensuram naturalium, ergo nec Angelis. R. *Neg: ultimam Conseq:* nam, sicut gratia dependet à DEI voluntate, ita & natura, & sicut per voluntatem suam DEUS ordinavit naturam ad gloriam, ita diversos gradus naturæ ad diversos gradus gratiæ, ergo per hoc, quòd quantitas gratiæ dependeat aliquo-

modo

modo à quantitate naturalis perfectionis, non excluditur dependentia ejusdem à voluntate DEI. *Ad 1. Conf: præter dicta superiùs ad 2. Neg: Major*: actus enim humanus est à voluntate creaturæ, natura à voluntate DEI: majorem autem habet proportionem gratia ad dependendum à voluntate DEI, quàm creaturæ. *Ad 2. Neg: Conf*: Ratio patet ex dictis suprà ad 2. & 3. Disparitas præterea est 1: quia Angelum nihil impedit, vel retardat ab elicienda operatione efficaciſſima & intensiſſima, quàm potest, secùs quã in contingit homine, in quo, utpote è diversis naturis (corporea videlicet & incorporea, sensitiva & rationali) composito, naturæ unius, v.g. sensitivæ, inclinatio impedit impetum & conatum alterius v. g. rationalis. Vide 3. probat. Conclusionis. 2. Hoc ipsò, quòd DEUS in distributione gratiæ facta Angelis, accommodaverit se ipsorum naturæ, decebat, ut aliter se gereret circa homines, ut ita dominium ejus in gratiam evidentiùs eluceret, quippe quam modo juxta proportionem perfectionum naturalium, modò promiscuè conferret. 3. quia DEUS aliunde Angelis sufficientem causam humiliationis & subjectionis per exaltationem hominum præbuit, primò quidem naturam humanam multò inferiorem, ad eandem gratiam & gloriam elevando; secundò, homines aliquos supra multos Angelos, aut Angelorum choros, imò unam personam creatam, videlicet DEI Matrem, supra omnes omnino choros exaltando; tertiò denique & maximè, naturam humanam, non angelicam, per unionem hypostaticam assumendo: unde videbatur convenire, ut Angelis vicissim aliquam in ordine gratiæ præ hominibus prærogativam concederet, servando inter gratiam & naturam illorum proportionem. 4. Quia excessus perfectionis naturalis in Angelis est essentialis & specificus, immediatè à solo DEO proveniens; excessus verò ille in hominibus est accidentalis, proveniens plerumque immediatè à causis creatis, contingentibus & liberis. Hinc, nè gratia videretur habere fundamentum & dependentiam à natura & libertate creata, ut postea docuit Pelagius, non ita conveniebat illam juxta proportionem naturalium dari hominibus, sicut data est Angelis.

## Artic: IV. *Quandonam bonis Angelis collata sit gloria?*

*Resp: in tertio instanti, seu mora nostri temporis.* Explicatur: in primo instanti seu mora temporis fuerunt Angeli creati, meruerúntque, & acceperunt primam gratiam habitualem. In secundo perseverârunt Angeli boni in gratia, meruerúntque sibi & acceperunt augmentum illius; mali verò peccando ceciderunt, & amiserunt gratiam. In tertio bonis Angelis collata est gloria, & augmentum illius. *Probatur Conclusio*: quia Angelis non fuit collata gloria in primo statim instanti creationis, ut patet ex Art: 1. sed neque in instanti secundo, ergo in tertio. *Conseq. patet.* Quia ex parte Angelorum nihil tum erat, quod receptionem præmij impediret, aut retardaret, ex parte verò DEI, erat id magnificentiæ & justitiæ ipsius maximè consentaneũ, ut mercedem promeritam quamprimum rependeret; neque aliunde adest ratio, vel authoritas, vel experientia suadens contrarium. ergo. *Minor* verò, in qua est difficultas, *probatur* 1. ex PP. docentibus, Angelis collatam esse gloriam in præmium perseverantiæ; perseverantia autem meritoria importat statum viæ, saltem per duo instantia seu morulas temporis, ergo boni Angeli, saltem per duo instantia, fuerunt in statu viæ, ac proinde in secundo instanti nondum collata fuit illis gloria. 2. Mali Angeli secundo instanti adhuc fuerunt in via, nam primo meruerunt & acceperunt gratiam, in secundo autem peccârunt, ergo idem dicendum de bonis, cùm non sit ratio, vel fundamentum, breviorem viam concedendi istis, quàm illis. 3. quia DEUS uniformiter se ex parte sua gessit cum omnibus Angelis, donec ipsi inæquales & impares se redderent ad beneficia DEI recipienda; similiter ex parte Angelorum, nulla fuit quoad substantiam, inæqualitas primo instanti, cùm omnes tunc juxta mensuram dati sibi auxilij bene operati fuerint, atqui Angelis malis pro priori secundi instantis, non fuit collata visio DEI beatifica (aliàs pro posteriori peccare non potuissent) sed solùm habuerunt quandam cognitionem supernaturalem, cum qua perseverare potuissent, si voluissent, ergo idem rursum sentiendum de bonis Angelis. Talis autem cognitio est propria viæ, ergo secundo instanti boni Angeli fuerunt in statu viæ, non autem in termino collatæ gloriæ. 4. quia operatio angelica primi instantis fuit quodammodo initium bene vivendi, & merendi, adeóque divinæ providentiæ erat conveniens, ut antequam ad præmium aliqui pertingerent, omnibus daretur locus liberè perseverandi in bene cœptis, cùm perseverantia specialem habeat laudem, & non minùs pro Angelis, quàm hominibus (ut cetera ad ordinem gratiæ & gloriæ pertinentia) lata videatur lex illa: *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit* Matth: 25. 5. Quia meritum Angelorum primo instanti fuit imperfectum & diminutum, quia non fuit perfectè liberum: quamvis enim tunc Angeli habuerint libertatem physicam ad merendum & demerendum,